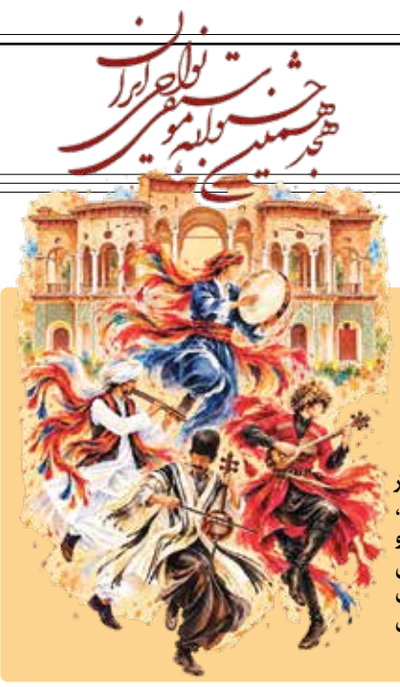

هجدهمین دوره جشنواره موسیقی نواحی ایران امروز با حضور هنرمندانی از سراسر ایران افتتاح می‌شود

کرمان؛ میزبان رنگین کمان نغمه‌ها و آیین‌های اقوام ایرانی

گروه فرهنگی-ندا سیجانی/ هجدهمین جشنواره موسیقی نواحی ایران به دبیری پیروز ارجمند، از امروز ۹ آذرماه، در استان کرمان آغاز به کار می‌کند؛ رویدادی که بار دیگر موسیقی، آیین‌ها و روایت‌های صوتی اقوام ایرانی را گرد هم می‌آورد تا بخشی از تنوع فرهنگی و میراث موسیقایی این سرزمین را به نمایش بگذارد.

موسیقی نواحی، فراتر از مجموعه‌ای از نغمه‌ها و ملودی‌های محلی، بازتابی از تاریخ، جغرافیا، باورها، آیین‌ها و شیوه زندگی مردمان هر منطقه است. این موسیقی در پیوند با زندگی روزمره مردم شکل گرفته و در قالب لالایی‌ها، ترانه‌های کار، موسیقی آیینی، حماسی و عاشقانه، روایتگر تجربه‌ها و خاطرات نسل‌های مختلف بوده است. از همین رو، جشنواره موسیقی نواحی فرصتی برای شنیدن صداهای کمتر شنیده شده و آشنایی با گنجینه‌ای از سنت‌های موسیقایی ایران به شمار می‌رود. این جشنواره پس از برگزاری ۱۴ دوره در استان کرمان، در دوره‌های پانزدهم، شانزدهم و هفدهم به استان‌های دیگری از جمله گلستان و هرمزگان رفت و اکنون بار دیگر به خاستگاه خود بازگشته است. هجدهمین دوره این رویداد با حضور نزدیک به ۳۰۰ هنرمند برگزار می‌شود و قرار است جلوه‌هایی از موسیقی و فرهنگ اقوام مختلف ایران را در قالب اجراهای گروهی و آیینی به مخاطبان عرضه کند. آیین افتتاحیه جشنواره با رژه گروه‌های شرکت‌کننده و اجرای حرکات آیینی از بازار تاریخی کرمان آغاز می‌شود. این گروه‌ها پس از حرکت به سمت هتل کاروانیکا، در مراسم رسمی افتتاحیه حضور خواهند یافت. اجراهای جشنواره نیز از همین روز در تالار فرهنگ و هنر کرمان آغاز می‌شود. بازگشت این رویداد به کرمان، فرصتی برای توجه دوباره به ظرفیت‌های موسیقایی این استان و تقویت پیوند میان موسیقی نواحی و بسترهای فرهنگی و اجتماعی آن است؛ موسیقی‌ای که بخش مهمی از هویت متنوع فرهنگی ایران را شکل می‌دهد و پاسداشت آن به معنای حفظ میراثی زنده و انتقال آن به نسل‌های آینده است.

پیروز ارجمند، در گفت‌وگو با «ایران»:
جشنواره موسیقی نواحی باید از تصدی‌گری دولت خارج شود

دبیر هجدهمین جشنواره موسیقی نواحی ایران معتقد است، این رویداد نباید به برگزاری چند روز اجرای موسیقی محدود بماند، بلکه باید به جریانی مستمر برای حفظ ، معرفی و توسعه موسیقی اقوام ایرانی تبدیل شود. از نگاه او، تشکیل نهادی مستقل با عنوان «سازمان موسیقی نواحی ایران» می‌تواند زمینه ساماندهی فعالیت‌های این حوزه را فراهم کند؛ این رویداد که با هدف معرفی و پاسداشت موسیقی اقوام ایرانی شکل گرفت، همواره با موضوعاتی همچون چگونگی حمایت از هنرمندان، حفظ میراث موسیقایی مناطق مختلف و ایجاد زمینه برای تداوم این هنر مواجه بوده است. در هجدهمین دوره، علاوه بر توجه به پیشکسوتان و هنرمندان جوان، بخش‌هایی همچون «نگاه نو» و «شاهنامه‌خوانی» نیز به برنامه‌ها اضافه شده است. پیروز ارجمند، دبیر این دوره از جشنواره، در گفت‌وگو با «ایران» با اشاره به رویکردهای تازه این دوره، از ضرورت پیوند موسیقی نواحی با پژوهش، گردشگری و اقتصاد فرهنگی سخن می‌گوید و معتقد است، برای عبور از نگاه مقطعی به این حوزه، باید ساختار مدیریتی آن نیز تغییر کند. او درباره ویژگی‌های هجدهمین دوره جشنواره توضیح می‌دهد: «امسال حدود ۳۰۰ هنرمند از نسل جوان تا پیشکسوتان در جشنواره حضور دارند. تلاش کردیم هنرمندانی را دعوت کنیم که در این حوزه از جایگاه هویتی و اعتباری برخوردارند. همچنین هشت بخش شامل مستند، عکس، علمی و پژوهشی، نگاه نو، جوانان، استادان، پیشکسوتان و شاهنامه‌خوانی در نظر گرفته شده است.» به گفته ارجمند، برنامه‌های اجرایی جشنواره نیز به شهر کرمان محدود نمی‌شود و در کنار پنج روز برگزاری برنامه در چهار تالار این شهر، اجراهایی در ۱۲ شهرستان و طی حدود ۳۰ روز در روستاها پیش‌بینی شده است. در این دوره ۲۶۳ گروه نیز برای حضور در جشنواره اثر ارسال کرده‌اند؛ آماری که از ظرفیت گسترده موسیقی نواحی در مناطق مختلف کشور حکایت دارد. یکی از برنامه‌های تازه این دوره، طرح «کمپرها» یا سفرهای هنری است. در این طرح، هنرمندان به روستاها سفر می‌کنند و با هنرمندان بومی اجراهای مشترکی دارند. ارجمند معتقد است، این تجربه می‌تواند به تعامل میان نسل‌ها و مناطق مختلف کمک کند و موسیقی را از فضای محدود سالن‌های اجرا فراتر ببرد. او همچنین بخش «نگاه نو» را فرصتی برای به رسمیت شناختن نسل تازه موسیقی نواحی می‌داند؛ هنرمندانی که با شناخت ریشه‌های موسیقی منطقه خود، به دنبال تجربه‌های تازه و خلق آثار متفاوت هستند. از نظر او، حفظ موسیقی اصیل نباید به معنای جلوگیری از نوآوری باشد، بلکه باید امکان همزیستی این دو جریان فراهم شود.

ضرورت ایجاد ساختاری مستقل

ارجمند معتقد است مهم‌ترین مسأله موسیقی نواحی، نبود ساختاری پایدار برای حمایت از هنرمندان و پیگیری فعالیت‌های این حوزه در طول سال است. به همین دلیل، پیشنهاد تشکیل نهادی با عنوان «سازمان موسیقی نواحی ایران» را مطرح می‌کند؛ مجموعه‌ای که جشنواره نیز زیرمجموعه آن قرار گیرد و فعالیت‌هایش به چند روز برگزاری رویداد محدود نماند. او در این باره می‌گوید: «جشنواره باید بخشی از مجموعه‌ای واحد با عنوان سازمان موسیقی نواحی ایران باشد؛ نهادی که بتواند فعالیت‌های پژوهشی، آموزشی و اجرایی این حوزه را در طول سال دنبال کند.» به اعتقاد او، انتشار کتاب‌ها و مقالات علمی، برگزاری نشست‌های تخصصی و راه‌اندازی جشنواره‌های موضوعی در شهرهای مختلف می‌تواند بخشی از وظایف این نهاد باشد. در هجدهمین دوره جشنواره نیز ۳۵ مقاله در بخش علمی و پژوهشی دریافت شده که بخشی از آنها به‌صورت حضوری و دو مقاله به‌صورت آنلاین ارائه می‌شوند. همچنین چهار کارگاه تخصصی با هدف توانمندسازی هنرمندان در برنامه‌های این دوره برگزار شده است.

ظرفیتی برای گردشگری و اقتصاد محلی

یکی دیگر از موضوعاتی که ارجمند بر آن تأکید دارد، پیوند جشنواره موسیقی نواحی با گردشگری و اقتصاد مناطق میزبان است. او معتقد است، برگزاری چنین رویدادهایی می‌تواند فراتر از اجرای موسیقی، به رونق صنایع دستی، خوراک محلی و فروش محصولات بومی کمک کند. او برای توضیح این موضوع به تجربه جشنواره تئاتر مریوان اشاره می‌کند و می‌گوید: «این رویداد توانسته در زندگی اجتماعی و اقتصادی شهر تأثیرگذار باشد؛ به‌گونه‌ای که مردم نیز در برگزاری و حمایت از آن مشارکت دارند.»

به باور او، جشنواره موسیقی نواحی باید به چنین جایگاهی برسد و متولیان اصلی آن مردم و متخصصان باشند و دولت نقش حمایتی ایفا کند. ارجمند همچنین از جشنواره زاگرس‌نشینان در بروجن به‌عنوان نمونه‌ای از مشارکت فعالان اقتصادی یاد می‌کند؛ رویدادی که در دوره‌هایی با حمایت بازاریان و کسبه شهر برگزار شده است.

دولت باید نقش حمایتی و سیاست‌گذار داشته باشد، نه اینکه تمام امور اجرایی را در اختیار بگیرد. در حال حاضر، دولت علاوه بر سیاست‌گذاری، تصدی‌گری نیز می‌کند و همین مسأله باعث می‌شود جشنواره با تغییر مدیران، هر سال دستخوش تغییرات شود

شاهنامه‌خوانی و بازشناسی میراث‌های کمتر دیده‌شده

اضافه شدن بخش شاهنامه‌خوانی به هجدهمین دوره جشنواره نیز از جمله رویکردهایی است که ارجمند آن را در راستای بازشناسی میراث آوازی مناطق مختلف ایران ارزیابی می‌کند. به گفته او، شاهنامه در گذشته در شهرها، روستاها و میان عشایر با زبان و گویش‌های بومی روایت می‌شد؛ اما بسیاری از میراث‌داران این شیوه‌ها کمتر شناخته شده‌اند و در برخی مناطق نیز ادامه‌دهندگان این سنت رو به کاهش هستند. او تأکید می‌کند: «جشنواره فرصتی فراهم می‌کند تا شاهنامه‌خوانان برجسته مناطق مختلف ایران اجرا داشته باشند و شاید از میان مخاطبان جوان، علاقه‌مندانی برای ادامه این سنت شناسایی شوند. آموزش، ثبت و ضبط این روایت‌ها اهمیت زیادی دارد.» ارجمند در ادامه، موسیقی نواحی را گسترده‌تر از موسیقی روستایی می‌داند و معتقد است، گونه‌هایی همچون آوازهای کار، واسونک‌های شیرازی، شاهنامه‌خوانی و نقالی نیز باید در این چارچوب مورد توجه قرار گیرند. او حتی بخشی از موسیقی تعزیه را نیز در زمره موسیقی فولکلور ایران قرار می‌دهد. در همین زمینه، قرار بود در این دوره از زنده‌یاد مرید قنبری، از تعزیه‌خوانان برجسته کرمان، تجلیل شود که او چند شب پیش از برگزاری جشنواره درگذشت.

نوآوری در کنار حفظ اصالت

یکی از چالش‌های همیشگی موسیقی نواحی، چگونگی حفظ اصالت در کنار پاسخگویی به نیازهای نسل جدید است. ارجمند در این زمینه بر ضرورت ثبت و نگهداری مقام‌ها و شیوه‌های اجرایی اصیل تأکید می‌کند، اما در عین حال معتقد است موسیقی نواحی نباید در قالب موزه‌ای باقی بماند. او می‌گوید: «بخشی از این موسیقی را باید به‌عنوان میراث حفظ کنیم، اما در کنار آن می‌توان با تکیه بر همین هویت و اصالت، آثار جدیدی خلق کرد. این اتفاق زمانی ارزشمند است که هنرمند ابتدا مبانی هویتی موسیقی منطقه خود را بشناسد و سپس به سراغ نوآوری برود.» ارجمند در این زمینه از احسان عبدی‌پور به‌عنوان نمونه‌ای از هنرمندانی نام می‌برد که با شناخت موسیقی سرنا و مقام‌های آن، به دنبال تجربه‌های تازه است. به گفته او، عبدی‌پور با ایجاد تغییراتی در ساختار ساز، امکان اجرای نغمه‌های بیشتری را فراهم کرده است؛ تحولاتی که می‌تواند قابلیت‌های اجرایی سازهای محلی را افزایش دهد. او معتقد است، موسیقی نسل جوان باید به رسمیت شناخته شود و به‌جای مقابله با تجربه‌های تازه، زمینه گفت‌وگو و نقد آنها فراهم شود. به باور ارجمند، حفظ گونه‌های اصیل و خلق آثار جدید نه‌تنها در تقابل با یکدیگر نیستند، بلکه می‌توانند به تقویت و گسترش موسیقی نواحی نیز کمک کنند. این نگاه در موضوع تلفیق موسیقی نواحی با موسیقی پاپ، ارکسترال و سمفونیک نیز ادامه پیدا می‌کند. ارجمند با اشاره به تجربه موسیقی اروپا در استفاده از سازها و ملودی‌های بومی در آثار کلاسیک، معتقد است سازهای محلی ایران نیز ظرفیت حضور در ترکیب‌های بزرگ ارکسترال را دارند. او می‌گوید: «سازهای محلی ایران رنگ و ویژگی صوتی منحصربه‌فردی دارند و استفاده از آنها در بستر ارکستر می‌تواند جذابیت‌های تازه‌ای ایجاد کند.

ضرورت معرفی جهانی موسیقی اقوام ایران

ارجمند معرفی بین‌المللی هنرمندان موسیقی نواحی را یکی دیگر از ضرورت‌های این حوزه می‌داند. او با اشاره به تجربه حضور حاج قربان سلیمانی در جشنواره موسیقی اوینیون فرانسه، معتقد است گاهی دیده‌شدن موسیقی ایران در رویدادهای جهانی می‌تواند به شناخت بهتر ظرفیت‌های آن در داخل کشور نیز کمک کند. به گفته او، حضور در فستیوال‌های بین‌المللی علاوه بر معرفی هنرمندان، زمینه ارزیابی و نقد آثار را نیز فراهم می‌کند. در این مسیر، نهادهای فرهنگی باید نقش فعال‌تری داشته باشند و با شناسایی هنرمندان مستعد، زمینه حضور آنها را در رویدادهای معتبر جهانی فراهم کنند.

او در این باره تأکید می‌کند که یک هنرمند پیشکسوت معمولاً فرصت و امکانات لازم برای پیگیری مستقل حضور در فستیوال‌های بین‌المللی را ندارد؛ بنابراین حمایت و همراهی مدیران فرهنگی ضروری است.

اقتصاد اجرا و تجربه گروه‌های موفق

در کنار حمایت‌های نهادی و معرفی بین‌المللی، شکل‌گیری اقتصاد پایدار برای گروه‌های موسیقی نواحی نیز از دیگر موضوعات مورد توجه دبیر جشنواره است. او گروه‌هایی مانند لیان به سرپرستی محسن شریفیان و گروه فرج علیپور را از نمونه‌های محدودی می‌داند که توانسته‌اند با حضور در تالارهای بزرگ و فروش بلیت، به الگویی اقتصادی در این حوزه نزدیک شوند. به اعتقاد ارجمند، این تجربه هنوز در همه مناطق کشور گسترش پیدا نکرده است. موسیقی جنوب تا حدودی توانسته چنین الگویی را ایجاد کند، اما موسیقی آذری، خراسانی و کردی همچنان برای رسیدن به این مرحله به حمایت و برنامه‌ریزی بیشتری نیاز دارند .

کاهش تصدی‌گری دولت؛ شرط تداوم جشنواره

ارجمند در جمع‌بندی دیدگاه‌های خود، تغییر ساختار مدیریتی و کاهش تصدی‌گری دولت را از مهم‌ترین پیش‌شرط های تداوم جشنواره موسیقی نواحی می‌داند. به اعتقاد او، تصمیم‌گیری در این حوزه باید بیش از گذشته بر پایه دیدگاه کارشناسان، پژوهشگران و دانشگاهیان باشد و جشنواره‌ها از تغییرات مدیریتی و سیاست‌های مقطعی فاصله بگیرند. او می‌گوید: «دولت باید نقش حمایتی و سیاست‌گذار داشته باشد، نه اینکه تمام امور اجرایی را در اختیار بگیرد. در حال حاضر، دولت علاوه بر سیاست‌گذاری، تصدی‌گری نیز می‌کند و همین مسأله باعث می‌شود جشنواره با تغییر مدیران، هر سال دستخوش تغییرات شود.» از نگاه او، جشنواره‌ها باید به‌تدریج از ساختار دولتی خارج شوند و زیرمجموعه نهادهای عمومی یا خصوصی قرار بگیرند؛ در این الگو، دولت همچنان می‌تواند از رویدادها حمایت و سیاست‌های کلان را تعیین کند، اما اداره و استمرار آنها به ساختاری تخصصی و مستقل سپرده می‌شود. ارجمند معتقد است، تنها با چنین تغییری می‌توان از برگزاری مقطعی جشنواره عبور کرد و به برنامه‌ریزی بلندمدت برای حفظ، معرفی و توسعه موسیقی اقوام ایرانی رسید؛ هدفی که تحقق آن، به گفته او، نیازمند پیوند میان پژوهش، حمایت فرهنگی، مشارکت مردم و استقلال اقتصادی است.

احسان عبدی‌پور، عضو هیأت انتخاب هجدهمین جشنواره موسیقی نواحی در گفت‌وگو با «ایران» :
موسیقی نواحی به جشنواره‌ای فراتر از اجرا نیاز دارد

هنرمندان توانمند نباید از جشنواره خانه خود فاصله بگیرند

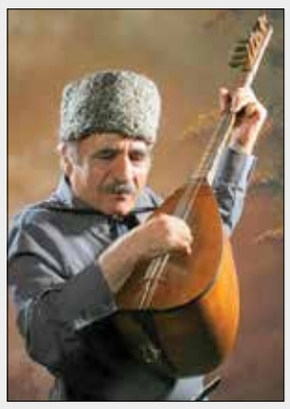

جشنواره موسیقی نواحی ایران در هجدهمین دوره خود، همچنان با این مطالبه روبه‌روست که از برگزاری چندروزه و اجراهای مقطعی فراتر برود و دستاوردهایی ماندگار برای موسیقی اقوام ایران داشته باشد. احسان عبدی‌پور، نوازنده ساز سرنا و عضو هیأت انتخاب این دوره از جشنواره، معتقد است این رویداد باید فرصتی برای دیده‌شدن هنرمندان کمترشناخته‌شده، انتقال تجربه میان نسل‌ها و شکل‌گیری همکاری‌های مشترک باشد. او همچنین بر ضرورت حضور هنرمندان توانمند در جشنواره و استفاده از ظرفیت رسانه‌ها برای معرفی موسیقی نواحی ایران در سطح بین‌المللی تأکید دارد. در ادامه، گفت‌وگو با او را می‌خوانید.

پیش‌تر انتقادهایی درباره شیوه برگزاری جشنواره موسیقی نواحی مطرح کرده بودید. حالا که عضو هیأت انتخاب هستید، چه معیارهایی را برای انتخاب هنرمندان و گروه‌ها در اولویت قرار دادید؟

اعتراض من همواره این بوده که جشنواره باید خروجی مشخصی داشته باشد و به حضور چندروزه تعدادی هنرمند و بازگشت آنها به شهرهایشان محدود نشود. در گذشته، این رویداد فرصتی برای گردهمایی هنرمندان، تبادل تجربه و ارتباط میان نسل‌ها بود؛ جوانان در کنار پیشکسوتان قرار می‌گرفتند و از تجربه آنها بهره می‌بردند. در این دوره نیز از هنرمندان گروه‌های سنی مختلف دعوت شده تا زمینه انتقال تجربه و آشنایی نسل جوان با موسیقی اقوام فراهم شود. برای مثال، من که در لرستان زندگی می‌کنم، شاید امکان سفر به سیستان‌وبلوچستان و دیدار با نوازندگان آن منطقه را نداشته باشم، اما جشنواره این فرصت را فراهم می‌کند تا در مدتی کوتاه با آنها آشنا شوم و از تجربیاتشان استفاده کنم. به اعتقاد من، این ارتباط‌ها باید به تولید آثار مشترک، آلبوم یا تک‌آهنگ منجر شود. در حق بسیاری از هنرمندان موسیقی نواحی اجحاف شده و برخی از بزرگان این حوزه با وجود توانمندی فراوان، آن‌طور که شایسته است دیده نشده‌اند. امسال در بخش موسیقی لرستان، از پیشکسوتانی دعوت کردم که شاید تاکنون در هیچ جشنواره‌ای حضور نداشته‌اند، اما از هنرمندان برجسته منطقه خود هستند. همیشه تلاش کرده‌ام در مسئولیت‌هایی که برعهده می‌گیرم، زمینه دیده‌شدن هنرمندان را بر اساس توانایی و هنرشان فراهم کنم.

در کنار توجه به پیشکسوتان و حفظ اصالت موسیقایی، کیفیت اجراها و ظرفیت‌های فرهنگی و پژوهشی مناطق را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

کیفیت اجرا اهمیت بسیاری دارد. در میان پیشکسوتان و روایتگران موسیقی نواحی، هنرمندان توانمند زیادی حضور دارند که باید فرصت معرفی و دیده‌شدن پیدا کنند. حضور پیروز ارجمند به عنوان دبیر جشنواره نیز می‌تواند به پیشبرد این مسیر کمک کند؛ چراکه او در این حوزه تخصص و شناخت دارد. یکی از اتفاقات مثبت این دوره، دعوت از اعضای هیأت انتخاب در مناطق مختلف ایران برای مشارکت در فرآیند شناسایی و انتخاب آثار بود. این رویکرد کمک می‌کند شناخت دقیق‌تری از ظرفیت‌های موسیقی هر منطقه داشته باشیم.

برای جلوگیری از دعوت مکرر گروه‌های تکراری و فراهم کردن فرصت حضور چهره‌های تازه چه باید کرد؟

یکی از دلایل تکرار حضور برخی گروه‌ها در دوره‌های گذشته، آشنایی برگزارکنندگان با تعدادی از هنرمندان و تلاش نکردن کافی برای شناسایی چهره‌های جدید بود. در این سال‌ها نیز تعدادی از هنرمندان موسیقی نواحی را به دلیل فوت، بیماری یا مهاجرت از دست داده‌ایم. بنابراین لازم است فهرست هنرمندان و گروه‌های موسیقی اقوام ایران هر سال به‌روزرسانی شود. این کار بدون ارتباط مستمر با هنرمندان و فعالان موسیقی مناطق مختلف امکان‌پذیر نیست. خوشبختانه در این دوره تلاش شده این ارتباط جدی‌تر دنبال شود.

آیا هیأت انتخاب در سیاست‌گذاری جشنواره نیز نقش دارد یا صرفاً مسئول گزینش گروه‌هاست؟

شورای سیاست‌گذاری از هیأت انتخاب جداست. استادان و پیشکسوتان در شورای سیاست‌گذاری حضور دارند و درباره خط‌مشی کلی جشنواره تصمیم می‌گیرند؛ در ترکیب این دو بخش نیز اشتراکی وجود نداشته است. ما در هیأت انتخاب حدود ۳۰۰ فیلم از مناطق مختلف را بازبینی کردیم و آثار را بر اساس شاخص‌ها و معیارهای جشنواره مورد ارزیابی و امتیازدهی قرار دادیم. در نهایت، گروه‌هایی که امتیاز بیشتری کسب کردند، برای حضور در جشنواره انتخاب شدند .

مهم‌ترین مطالبه شما از برگزارکنندگان و هنرمندان برای تبدیل جشنواره به جریانی مؤثر در حفظ و توسعه موسیقی نواحی چیست؟

با وجود این انتقادها، از فهرست نهایی هنرمندان و گروه‌های انتخاب‌شده رضایت دارید؟

واقعیت این است که انتظارم از آثار ارسالی بسیار بیشتر بود. شاید هم من کمال‌گرا هستم، اما استعدادهای فراوانی در شهرستان‌ها و مناطق مختلف کشور وجود دارند که می‌توانند در این جشنواره حضور پیدا کنند. با این حال، خوشبختانه در آخرین فهرستی که مشاهده کردم، هنرمندان بسیار توانمندی انتخاب شده‌اند.

جشنواره باید خروجی مشخصی داشته باشد و به حضور چندروزه تعدادی هنرمند و بازگشت آنها به شهرهایشان محدود نشود

حضور نسل جوان در این دوره را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

شرایط را بسیار خوب می‌بینم. گروه‌ها با حساسیت بررسی شدند و برای انتخاب آنها دقت زیادی صورت گرفت. تا جایی که اطلاع دارم، هیچ گروهی بر اساس سفارش، رابطه یا رفاقت انتخاب نشده است. آثار همه گروه‌ها مورد بررسی قرار گرفت و اعضای هیأت انتخاب نیز در ارزیابی‌ها مشارکت داشتند.

جشنواره تا چه اندازه توانسته تصویر جامعی از تنوع و ظرفیت موسیقی اقوام ایران ارائه کند؟

بخش مهمی از دستاورد جشنواره به جلسات برنامه‌ریزی و به‌ویژه فرآیند شناسایی هنرمندان بستگی دارد. هرچه بتوانیم هنرمندان کمتر دیده‌شده، روایتگران اصیل‌تر و نمونه‌های بکر موسیقی مناطق مختلف را معرفی کنیم، خروجی جشنواره برای نسل بعد آموزنده‌تر خواهد بود. امسال این فرصت را داشتم که در هیأت انتخاب حضور داشته باشم و با دعوت از هنرمندان توانمند در بخش پیشکسوتان، زمینه آشنایی نسل جوان با استادان و شیوه اجرایی آنها را فراهم کنم. به همین دلیل، سیاست‌گذاری و انتخاب آثار به اندازه برنامه‌ریزی در روزهای برگزاری جشنواره اهمیت دارد. پیروز ارجمند اشاره کرده است که در شش روز برگزاری جشنواره، هنرمندان در کنار یکدیگر حضور خواهند داشت و می‌توانند اجراهای هم را تماشا کنند. این اتفاق بسیار ارزشمند است؛ زیرا در سال‌های گذشته چنین فرصتی به این شکل وجود نداشت. علاوه بر اجراها، می‌توان از حضور استادان برای ضبط آثار، ثبت روایت‌ها و برگزاری کارگاه‌های آموزشی استفاده کرد. این فعالیت‌ها برای پژوهش موسیقی نواحی اهمیت زیادی دارد. من همیشه آرزو داشتم چنین استادانی را از نزدیک ببینم و از تجربیاتشان بهره ببرم. جشنواره می‌تواند این فرصت را برای نسل جوان نیز فراهم کند.

شما از جمله هنرمندانی هستید که ساز سرنا را به مخاطبان بیشتری در جهان معرفی کرده‌اید. چه باید کرد تا موسیقی نواحی ایران نیز در عرصه بین‌المللی بیشتر دیده و شنیده شود؟

امروز رسانه‌های اجتماعی نقش پررنگی در معرفی هنر دارند و نمی‌توان از ظرفیت آنها چشم‌پوشی کرد. رسانه‌ها و خبرنگاران نیز در این زمینه مسئولیت مهمی دارند و باید بتوانند اتفاقات و اجراهای جشنواره را به شکلی مناسب به مخاطبان جهانی معرفی کنند. بسیاری از هنرمندانی که در جشنواره حضور دارند، چهره‌های شناخته شده ملی و بین‌المللی هستند. اگر اجراهای آنها با کیفیت مناسب تصویربرداری و صدابرداری شود و آثار تولیدشده به‌درستی در شبکه‌های اجتماعی انتشار یابد، امکان معرفی موسیقی نواحی ایران در سطح بین‌المللی افزایش پیدا می‌کند. برای مثال، ضبط حرفه‌ای و انتشار اجرای یک مقام یا قطعه از سوی یکی از استادان موسیقی نواحی می‌تواند مخاطبان بسیاری را در خارج از ایران با این موسیقی آشنا کند. هنرمندان برای معرفی موسیقی نواحی تلاش خود را انجام می‌دهند، اما امیدوارم برگزارکنندگان جشنواره نیز برنامه‌ای جدی و منسجم برای تولید محتوای حرفه‌ای، ثبت اجراها و انتشار بین‌المللی آنها داشته باشند.